

NORGES HØYESTERETT

Den 23. januar 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Indreberg, Falch og Bergh i

HR-2019-103-U, (sak nr. 18-190526SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

A (advokat Sulman Maroof Hussain)

mot

B (advokat Hanne Pentzen)

X kommune (advokat Jon Sverdrup Efstestad)

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder overprøving av vedtak om omsorgsovertakelse og samvær med et barn. Et spørsmål er betydningen av at den fagkyndige meddommeren i lagmannsretten fikk forfall under behandlingen, slik at dommen er avsagt uten ham.
- (2) Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker Oslo og Akershus traff 23. oktober 2017 vedtak om omsorgsovertakelse og plassering av barnet, født 00.00.2017, i fosterhjem. A, mor, ble gitt rett til samvær én time fire ganger i året under tilsyn.
- (3) Mor brakte saken inn for Oslo tingrett, som opphevet fylkesnemndas vedtak fordi retten fant at vilkårene for omsorgsovertakelse ikke var oppfylt.
- (4) X kommune anket til Borgarting lagmannsrett. Lagmannsretten ble, som tingretten, satt med to meddommere, hvorav én lek og én fagkyndig. Den fagkyndige meddommeren i lagmannsretten fikk sykdomsforfall etter rådslagningen, men før domsavsigelsen. Dom ble avsagt uten at den fagkyndige meddommeren deltok, jf. domstolloven § 15 første ledd.
- (5) Lagmannsretten frifant kommunen, og fastsatte mors rett til samvær til én time tre ganger i året under tilsyn. B, far, fikk rett til å delta på ett av samværene.
- (6) Mor har anket dommen til Høyesterett. Høyesterett tok i brev 8. januar 2019 opp med partene spørsmålet om betydningen av den fagkyndige meddommerens forfall.

- (7) A gjør gjeldende at lagmannsrettens dom er uriktig, og at anken må fremmes til behandling i Høyesterett. Til spørsmålet om betydningen av den fagkyndige meddommerens forfall, påstås dommen opphevet, fordi det ikke var forsvarlig å avsi dom uten ham.
- (8) B har ikke anket, men støtter mors anke. Også han gjør gjeldende at dommen må oppheves.
- (9) X kommune har tatt til motmæle og gjør gjeldende at lagmannsrettens dom er riktig, og det ikke er grunn til å fremme anken. Lagmannsrettens avgjørelsesgrunnlag var fullt forsvarlig, slik at dommen ikke skal oppheves.
- (10) Høyesteretts ankeutvalg viser til at anke til Høyesterett ikke kan fremmes uten samtykke fra ankeutvalget. Utvalget kan bare gi samtykke når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken avgjort i Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4.
- (11) Ankeutvalget bemerker i tillegg at utvalget kan oppheve lagmannsrettens dom dersom utvalget enstemmig finner det klart at det er grunnlag for oppheving, jf. tvisteloven § 30-3 andre ledd bokstav d.
- (12) Lagmannsretten fortsatte saksbehandlingen og avsa dom uten at den fagkyndige meddommeren deltok, fordi han fikk lovlig sykdomsforfall etter at ankeforhandlingen og rådslagningen var gjennomført, jf. domstolloven § 15 første ledd. Ankeutvalget er enig med lagmannsretten i at bestemmelsen her kom til anvendelse, slik at dommen i utgangspunktet kunne avsies av de resterende dommerne. Dette gjelder selv om tvisteloven § 36-10 fjerde ledd fastslår at lagmannsretten, i en sak som denne, skal settes med én fagkyndig meddommer.
- (13) Et vilkår for å kunne fortsette saksbehandlingen er imidlertid at pådømmelsen med det reduserte antall dommere fremstår som *forsvarlig*, jf. Rt-2011-20 avsnittene 45 og 55.
- (14) Ved denne bedømmelsen må det tas utgangspunkt i at nevnte § 36-10 fjerde ledd bygger på at det i barnevernsaker er et særskilt behov for fagkyndighet i dommerkollegiet, se Innst. O nr. 110 (2004-2005) side 10. Det kan derfor bare unntaksvis anses forsvarlig å fortsette saksbehandlingen uten at den fagkyndige meddommeren deltar. Skal fortsatt behandling være forsvarlig, må behovet for fagkyndighet samlet sett anses betryggende ivaretatt på annen måte.
- (15) I dette tilfellet var fagkyndighet involvert i lagmannsrettens saksbehandling på to måter: For det første førte kommunen en psykologspesialist som sakkyndig vitne. Hun fremla også en omfattende rapport. Det fremgår av lagmannsrettens rettsbok fra et saksforberedende møte at partene samarbeidet om hennes mandat. Ingen av partene ba om rettsoppnevnt sakkyndig.
- (16) For det andre fremgår det av lagmannsrettens rettsbok at den fagkyndige meddommeren deltok under hele ankeforhandlingen og under hele rettens rådslagning. Det var først til planlagt domsavsigelse at han fikk forfall. Dette innebærer at den samlede lagmannsrett har blitt gjort kjent med hans fagkyndige vurderinger, og at disse vurderingene dermed vil måtte ha inngått i de øvrige dommernes vurderinger før de utferdiget og avsa dommen.
- (17) Ankeutvalget har på denne bakgrunn kommet til at det, etter omstendighetene, samlet sett var forsvarlig å avsi dom uten at den fagkyndige meddommeren deltok. Det er da ikke grunnlag for å oppheve lagmannsrettens dom.

- (18) Utvalget finner videre at verken avgjørelsens betydning utenfor den foreliggende sak eller andre forhold tilsier at saken blir fremmet for Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4. Anken tillates derfor ikke fremmet.
- (19) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Ingvald Falch
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)